

Houd moed! Er komen betere tijden (door het elektronisch vertalen)

Geachte lezer,

Taalverdediging hecht veel belang aan de vooruitgang van de kwaliteit van computervertalingen. Hoe beter deze vertalingen worden, des te minder zal er behoefte zijn om gebruik te maken van het Engels als internationale communicatietaal. Rechtstreeks vertalen van de ene taal naar de andere taal zal de (hoofd)rol die het Engels speelt op het wereldtaaltoneel op den duur minder belangrijk doen zijn, waarmee de druk op het voortbestaan van andere talen, zoals het Nederlands zal afnemen. Ook zal de overspoeling van kwetsbare talen met Engelse woorden en de vervanging van "eigen" woorden door Engelse kunnen worden beperkt of zelfs een halt worden toegeroepen. Het leren van Engels zal, wanneer de vertaaltechniek eenmaal betere uitkomsten oplevert dan het vertalen door het menselijk brein, voor velen niet meer nodig zijn en in een groot aantal landen alleen nog worden gedaan door "liefhebbers". In sommige oosterse landen, zoals China en Japan, is die tendens nu al merkbaar. Als je in de toekomst buiten het Engelse taalgebied nauwelijks nog met Engels terecht kan, zal ook bij ons minder tijd aan (het leren van) Engels worden besteed en krijgt het Nederlands weer de gelegenheid om op te adem komen. Hieronder behandelen we de stand van zaken op het gebied van elektronisch vertalen:

De stand van Zaken

De afgelopen jaren zijn de computervertalingen reusachtig verbeterd. In de oude systemen probeerde men computers taalregels aan te leren. Dit bracht vooral kromme vertalingen voort. Grote vooruitgang is geboekt door de statistische vertaaltechniek toe te passen, waarbij computers aan de hand van voorbeeldvertalingen zinsdelen met elkaar vergelijken. Op basis van statistiek wordt berekend welke vergelijking de meest treffende vertaling geeft.

Inmiddels maken de meeste systemen gebruik van kunstmatige intelligentie waarbij neurale netwerken afgericht worden op basis van voorbeeldvertalingen. Tegenwoordig brengen computers lange volzinnen foutloos voort en kunnen ze gesproken woord in geschreven tekst omzetten of omgekeerd. Het is nu, in 2020, uitstekend mogelijk een computer een tekst te laten vertalen, waarbij enkel nagegaan moet worden, of er nog fouten in zitten en of de juiste intonatie gebruikt wordt. Om snel te weten te komen wat iets betekent in een andere taal, zijn computers inmiddels meer dan adequaat. Wat zijn de nieuwste ontwikkelingen?

DeepL

De vertaalmachine van DeepL levert op dit ogenblik de beste vertalingen op. Zij kan echter nog maar met

een klein aantal talen, waaronder het Nederlands, overweg. Dit jonge bedrijf werkt echter aan uitbreiding van dit aantal. Onlangs werden er Mandarijn, Japans en Russisch aan toegevoegd en dat betekent dat u nu kwaliteitsvertalingen van en naar deze talen kunt maken. Wat DeepL recentelijk in haar programmatuur heeft geordend, is het verschil tussen formeel en informeel taalgebruik. Vanwege de wijze waarop statistische en neurale vertalingen gemaakt worden is het lastig een onderscheid te maken tussen formeel en informeel taalgebruik. Dit, omdat het verschil in betekenis tussen woorden als "jij" en "u" erg klein is en bovendien in veel talen niet bestaat. Statistische en neurale vertaalsystemen zoeken automatisch een vertaling via een tussentaal, als een goede vertaling op die manier kansrijk wordt geacht. Een computer is dus snel geneigd het ene met het andere woord te verwisselen. DeepL echter, snapt het verschil intussen formeel en informeel taalgebruik tegenwoordig prima.

Google

Op dit moment kan de kwaliteit van de vertalingen van Google nog niet tippen aan die van DeepL, maar ondersteunt wel véél meer talen. Inmiddels zijn dat er 108. De ingenieurs van Google zitten ook zeker niet stil en de vertalingen van Google leveren al enige tijd mooie volzinnen op. Er worden tegenwoordig zelfs rechtstreekse vertalingen aangeboden. U kunt uw telefoon neerleggen naast iemand die een vreemde taal spreekt waarna de vertaling zal worden getoond of zelfs zal worden uitgesproken. Google heeft tevens gewerkt aan de mogelijkheid om te vertalen zonder internetverbinding. Een slimme telefoon heeft veel minder rekenkracht dan de zeer omvangrijke, pakhuizenvullende apparatuur die normaal de vertalingen levert. De kwaliteit is daarom minder, maar u kunt inmiddels wél met Google vertalen als u geen internetverbinding heeft.

Microsoft

Microsoft

Microsoft baarde in 2018 opzien omdat het een computersysteem presenteerde dat rechtstreeks tussen Mandarijn en Engels kon vertalen, de computer de stem van de spreker overnam en daarbij ook nog eens minder fouten maakte dan een menselijke tolk. Dat was echter enkel een technologische demonstratie. Inmiddels is Microsoft zover dat zij dit systeem in haar producten heeft verwerkt. Zo te zien is dit voor het Nederlands nog niet het geval. De kwaliteit van de vertalingen van Microsoft lijkt wat slechter dan die van Google en zeker dan die van DeepL. Ook Microsoft voegt nog regelmatig nieuwe talen toe aan haar aanbod en zit nu op 70.

Algemeen

Inmiddels is een wetenschappelijke discussie losgebarsten over de vraag of computers minder fouten maken dan menselijke vertalers. Er verschijnen veel publicaties over. Het betreft onderzoeken waarbij door mensen en een computer de zelfde tekst vertaald wordt, waarna de fouten geteld worden. Zeker is dat computers een professionele vertaler nog niet verslaan, maar de vergelijking met een doorsnee mens, die een vreemde taal geleerd heeft en een tekst naar die taal vertaalt, kan de vertaalcomputer met glans doorstaan.

Ingenieurs die werken aan vertaalsystemen zijn van mening dat er nog voldoende mogelijkheden zijn om de kwaliteit van de vertalingen verder te verbeteren. Hoe ver die verbeteringen zullen gaan, weten we niet, maar zeker is dat we inmiddels net zo gemakkelijk een tekst op een computer kunnen vertalen als dat we een som op een rekenmachine kunnen maken.

Lagere cijfers bij studie in het Engels

In de Nederlandse media verschijnen regelmatig berichten waarin wordt beweerd dat de kwaliteit van het onderwijs te lijden heeft onder het gebruik van Engels als instructietaal. Uit onderzoek van de Radboud Universiteit, bij de eigen opleiding psychologie, blijkt dat Nederlandse studenten slechter presteren als zij een Engelstalig curriculum volgen.

Nijmeegse onderzoekers hebben onderzoek gedaan onder eerstejaars psychologiestudenten bij een zowel Engelstalige als Nederlandstalige variant van de opleiding. Om het effect van de instructietaal te bestuderen, analyseerden de onderzoekers de studieresultaten van 584 eerstejaars psychologiestudenten aan de Radboud Universiteit. Daarbij is gekeken naar de studieresultaten van studenten die les krijgen in het Nederlands en in het Engels.

De onderzoekers verwijzen onder andere naar de breed aangehaalde kritiek van Annette de Groot. De emeritus-hoogleraar experimentele-taalpsychologie stelde in haar afscheidsrede dat het extra-inspanning vraagt om niet in het Nederlands onderwijs te verzorgen. Zij zag genoeg reden om aan te nemen dat dit een negatieve invloed heeft op de informatieverwerking en de kennisoverdracht. (Bovenstaande informatie werd ontleend aan het tijdschrift 'Science Guide' van 9 juli 2020).

Uit het Nijmeegse onderzoek blijkt dat de Nederlandse studenten in de Nederlandse variant een cijfer van gemiddeld 7,2 behaalden, terwijl de Nederlandse studenten in de Engelse variant gemiddeld een cijfer van 6,7 behaalden. Er is dus een licht nadeel voor studenten die de Engelstalige variant van de opleiding volgen.

Commentaar:

Dat dit onderzoek is gehouden, is een goede zaak. Het is te hopen dat er aanvullend onderzoek zal worden gedaan. De vraag is wel hoe omvattend die onderzoeken zullen zijn. In het huidige onderzoek wordt gekeken naar de verschillen in uitkomst bij twee groepen studenten. Men zou ook naar de geleverde inspanning moeten kijken. Het zou kunnen zijn dat de studenten van de Engelstalige variant niet alleen een lager resultaat behalen, maar ook een veel grotere inspanning moeten verrichten dan de studenten van de Nederlandstalige variant. Dat verschil in inspanning zou moeten worden opgeteld bij het verschil in uitkomst. Taalverdediging zal dit onderwerp blijven volgen.

Radboud Universiteit

Jammerklacht van een student

Zoals bekend, is de Nederlandse overheid (met in haar kielzog de Vlaamse) bezig om het hoger onderwijs stap voor stap (en dat zijn inmiddels reuzenstappen) te verengelsen. Dat is zogenaamd om buitenlandse studenten te lokken, maar de werkelijke reden is het streven naar onthechting van de bevolking van afkomst en omgeving, en dan is het afnemen van de eigen taal in het onderwijs daarbij natuurlijk een zeer goed werkend middel. Om de kritiek van tegenstanders van het "internationaliseren" van het onderwijs te smoren, wordt doorgaans, naast de opleiding in het Engels, door de universiteiten nog wel een Nederlandstalige variant aangeboden. "Elck wat wils", zou men kunnen denken. Degenen die zo nodig in een vreemde taal willen studeren, gaan hun gang maar; de normale Nederlandstalige student kiest gewoon voor zijn eigen taal. Was het maar zo eenvoudig. Veel studenten die voor deze laatste mogelijkheid kiezen, komen tamelijk bedrogen uit, zoals blijkt uit de jammerklacht van een Nederlandse student die zich dit jaar had aangemeld voor de Nederlandstalige studie psychologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam:

Nederlandstalige studie in het Engels

"Na de middelbare school is het niet meer dan gebruikelijk om een studie te volgen. De opleiding psychologie wekte bij mij het meeste enthousiasme op. Tot m'n genoegen werden er twee richtingen aangeboden. De ene richting is in het Nederlands en de andere richting in het Engels. Waar ik me echter niet bewust van was, was dat de Nederlandse richting uit Engelse colleges, Engelse boeken, Engelse wetenschappelijke artikelen en Engelse huiswerkopdrachten bestaat...

Wat is er dan precies Nederlands aan? Nou, de wekelijkse vraag/antwoord-sessies die per vak 1 uur gegeven worden. Ironisch genoeg heet deze vraag/antwoord-sessie een 'Q&A session'. Ik vroeg me hardop af hoe het tentamen er dan uit ziet als praktisch gezien alles in het Engels gegeven wordt. Die tentamens blijken wel in het Nederlands aangeboden te worden. Wanneer een woord echter moeilijk te vertalen is, dan wordt wel het Engelse woord gebruikt.

Figuur 1 toont een tentamenvraag uit de Nederlandse richting, waarbij het Engelse begrip 'shadowing techniek' niet vertaald 'kon' worden:

12.	In de <i>shadowing</i> techniek, herhalen proefpersonen
a.	tekst die ze lezen.
b.	interne monologen.
c.	woorden aangeboden in één oor.
d.	hun momentane conversatie.

Het is nu niet zo dat ik een totale afkeer heb van de taal Engels, maar ik merk vooral dat het mij meer tijd en meer moeite kost om de lesstof in me op te nemen. Op deze manier moeten de Nederlandse studenten een stapje harder zetten. Uit onderzoek van de Radboud Universiteit is gebleken dat Nederlandse studenten gemiddeld 0,5 punt lager scoren op hun tentamen dan wanneer de opleiding wél in het Nederlands was aangeboden. Maar waarom doen ze het dan? Waarom wordt in vredesnaam

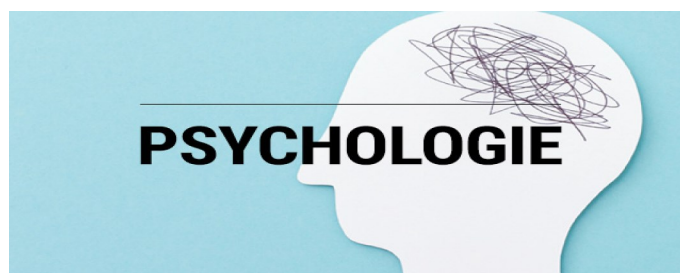
een opleiding in de Nederlandse richting, praktisch gezien, volledig in het Engels aangeboden? Buitenlandse studenten kunnen gewoon voor de Engelse richting kiezen. De enige reden die ik kan bedenken is dat men geen moeite wil steken in het vertalen. Ik begrijp dat het onbegonnen werk is om ieder wetenschappelijk artikel dat op internet te vinden is, te vertalen. Ik vind ook dat je van een universitaire student een bepaald niveau van Engels mag verwachten. Maar om de boeken niet te vertalen vind ik schandalig.

Figuur 2 toont twee lesboeken van periode 1 voor de opleiding Psychologie Nederlandse richting.

Ook de colleges kunnen makkelijk in het Nederlands gegeven worden, aangezien de colleges in het Engels gegeven worden door mensen die van origine Nederlands spreken. Het idee van twee richtingen is complete onzin, en op deze manier worden Nederlandse studenten sterk benadeeld. Deze mening wordt door meerdere studiegenoten gedeeld. Wat kunnen wij er echter tegen doen?"

De naam van de student is bij de redactie bekend

Antwoord op brief over KLM

De Koninklijke Luchtvaart Maatschappij is ten gevolge van de virus-invasie financieel zeer hard geland. Een zweefduik zat er niet meer in. De kas is leeg. De poet is op. De KLM zit, letterlijk en figuurlijk, aan de grond. De eens zo hooghartige directie gaat nu met de petten van de gezagvoerders rond om de parkeergelden voor de lege vliegtuigen op Schiphol te kunnen betalen. Personeel wordt afgedankt, kantoren worden gesloten en voor de fel begeerde bonus is al helemaal geen stuiver meer beschikbaar. Nog even en de overtollige vliegtuigen zijn voor een habbekrats te koop.

4 miljard

Inmiddels is door de minister van Financiën, Wobke Hoekstra (CDA), de lieve som van 4 miljard euro vrijgemaakt om de zieltogende luchtvaartonderneming in leven te houden, in afwachting van betere tijden. Deze minister had aangekondigd dat aan die berg geld een reeks van voorwaarden zou worden gesteld. Dat was reden voor Taalverdediging om een brief naar hem te sturen (zie onze vorige Nieuwsbrief), met het voorstel om de KLM te verplichten het vliegen met de blauwe vogels voor Nederlandstaligen weer aantrekkelijk te maken, door de in de vliegtuigen volledig afgeschafte Nederlandse taal opnieuw in te voeren. Dat kost niets extra en kan na het ooit weer openen van de internationale luchtverbindingen voor toeristen, vakantiegangers en bezoekers aan verwanten in den vreemde, voor grote stromen van tevreden luchtreizigers van eigen bodem zorgen. Luchtreizigers die al vele jaren vóór de Corona-crisis massaal waren uitgeweken naar buitenlandse luchtredrijen, zullen de KLM dan weer willen herontdekken.

Het antwoord van de voorlichtingsafdeling van het ministerie van Financiën op onze brief kwam vrij snel en luidde:

Ministerie van Financiën

“Hartelijk dank voor uw brief inzake de bedrijfsvoering bij KLM. De Staat opereert als aandeelhouder bij een staatsdeelneming op enige afstand en is slechts betrokken bij de belangrijkste, strategische zaken maar niet bij de dagelijkse bedrijfsvoering. Dat is aan het bestuur van de onderneming. Wel sturen wij uw suggesties door naar de relevante beleidsambtenaren binnen het ministerie.”

Commentaar:

Dat was een beleefd maar nietszeggend antwoord. In feite werd onze goede raad gewoon afgewimpeld. Het ministerie wil slechts betrokken zijn bij de belangrijkste strategische zaken van de KLM. De dagelijkse bedrijfsvoering laat het ministerie links liggen. Alsof het terugwinnen van Nederlandstalige klanten niet tot die belangrijke strategische zaken zou behoren! Behoort de verplichting om mondkappen tijdens het vliegen te dragen en anderhalve meter afstand te bewaren (waar dat kan) niet tot de dagelijkse bedrijfsvoering? Dat wel, maar het wordt niet in het Nederlands aangekondigd. Met dit antwoord bewijst deze Nederlandse regering maar weer eens dat het herstel en behoud van onze taal haar geen zier interesseert!

Als de nuftige Nederlands-hatende KLM op de fles zou gaan, zullen we daar geen traan om laten. Het luchtvervoer kan dan voortgezet worden door nieuwe ondernemingen die wél het fatsoen hebben om Nederlandstalige reizigers in hun taal te bedienen!

Kassajuffrouw van Albert Heijn

Taalinspecteur Frits Vinju meldde op 5 augustus:

“Ik deed vanochtend mijn boodschappen bij Albert Heijn in Almere-Muziekwijk. Bij de kassa zat een inheemse jonge vrouw van hooguit 25 jaar. Ik groette haar en daarna begon ze mijn boodschappen langs de aftaster te halen. Op mijn vragen over koopzegels, aanbiedingen en kortingen antwoordde ze steeds YES, NICE en OKAY. Toen ik haar vroeg of ze geen Nederlands kon spreken, keek ze me stomverbaasd aan. Ze zei: 'Dat gaat automatisch hoor, ik sta daar niet bij stil, heeft u er problemen mee?' 'Ja', zei ik, 'we zijn hier in Nederland en spreken Nederlands'. Daarna bemoeiden de klanten achter mij zich ermee en trokken, merkwaardigerwijze, partij voor de kassajuffrouw. Onnodig Engels begint kennelijk heel gewoon te worden in Nederland. Waar moet dat heen?”

Antwoord op vraag over “Bypass”

In onze vorige Nieuwsbrief meldden wij u dat onze Amsterdamse taalinspector, Hans Huijboom in de Nederlandse hoofdstad een verkeersbord was tegengekomen met daarop het Engelse woord “Bypass”, in plaats van “Wegomlegging” of “Wegomleiding”. Taalverdediging heeft aan het ministerie van Infrastructuur in Den Haag gevraagd of het woord Bypass wel voorkwam in de Nederlandse wetgeving en daarmee rechtsgeldig was.

Het antwoord was weer eens ontwijkend, en kwam van de ambtenaar de heer of mevrouw H.B.J.Z. Burgerbrieven (?)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

“U heeft telefonisch de vraag gesteld of het begrip Bypass in de verkeerswetgeving voorkomt. In Amsterdam staat er een aanwijzingsbord voor een omleiding, waar het woord Bypass op is gebruikt in plaats van het woord wegomleiding. Hieronder volgt mijn reactie. Het woord Bypass komt niet voor in landelijke regelgeving, evenmin als het woord Wegomlegging. Er bestaan alleen landelijke voorschriften voor het gebruik van verkeersborden die in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990) zijn opgenomen. Voor het gebruik van tijdelijke bewegwijzering bij wegwerkzaamheden zullen gemeenten doorgaans de “Richtlijn Werk in Uitvoering” van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechiek (CROW) gebruiken. Hier staan o.a. de afspraken die gemaakt zijn omtrent het plaatsen en gebruik van borden die een omleiding aanduiden.”

In de wereld van verkeer en vervoer zijn de normen van het CROW ‘richtinggevend’, maar de status van algemeen verbindend voorschrift (algemene burgers bindende bepalingen) hebben zij niet. Het CROW is geen orgaan met wettelijke bevoegdheid. Dit neemt niet weg dat de rechter aan de normen en de adviezen van CROW wel ‘betekenis’ toekent. Het CROW werkt met externe professionals in werkgroepen uit verschillende vakgebieden, die samen aanbevelingen en richtlijnen opstellen over bijvoorbeeld vormgeving en maatvoering van verkeersinfrastructuur. Deze aanbevelingen en richtlijnen worden voor een groot deel in CROW-publicaties of op diverse websites gepubliceerd. Het CROW geeft adviezen voor bijvoorbeeld de wegbeheerder. Over het algemeen geldt wel dat een wegbeheerder in Nederland goed moet kunnen motiveren waarom van de richtlijnen is afgeweken.”

Naar aanleiding van dit antwoord hebben we maar eens gebeld met de heer Eddy Westdijk, hoofd van de CROW-richtlijnen. Hij zei dat in de aanbevelingen van CROW staat dat het woord “omleiding” zou dienen te worden gebruikt. Het is aan de lagere overheden (in dit geval de rebelse gemeente Amsterdam) om die aanbeveling op te volgen. Het kon niet worden afgedwongen.

De richtlijnen van CROW zijn dus, zoals zo veel richtlijnen in Nederland, te omzeilen. In het Nederlandse staatswapen kan het heldhaftige leeuwenschild maar beter worden vervangen door een tros bananen.

“Navy day” in Rusland?

Het internetmedium nu.nl maakte het, wat betreft de Engelsdolheid, op 26 juli iets te bont. Er werd op de pagina van nu.nl melding gemaakt van “Navy Day in Rusland”. “Navy Day” in Rusland?

We schreven daarom naar Nu.nl:

“U maakt zich schuldig aan het verspreiden van nepnieuws. In uw bericht van vandaag over de viering van de dag van de Russische marine meldt u tot drie maal toe dat daar ‘Navy Day’ gevierd is. Dat is onjuist. Die dag heet helemaal niet zo, maar wordt benoemd in het Russisch. In Rusland wordt namelijk Russisch gesproken en geen Engels. Daarom zou u de Russische naam dienen te gebruiken met de Nederlandse vertaling erbij.

Het wordt in de Nederlandse media steeds meer gemeengoed om aan alles wat uit het buitenland komt een Engelse naam te geven en dat is misleidend en hinderlijk!

Oorsprong “Outbreak Management Team”

Zoals u in onze vorige Nieuwsbrief heeft kunnen lezen, heeft Taalverdediging aan het ministerie van Volksgezondheid in Den Haag gevraagd hoe de naam “Outbreak Management Team” is ontstaan. “Was dat op grond van een besluit, en zo ja, hoe luidde dat besluit?” wilden wij weten. De voorlichtingsambtenaar de heer Tom den Hollander heeft het voor ons uitgezocht: De naam blijkt klakkeloos van de gezondheidsdiensten uit het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten te zijn overgenomen. Voor onze lezers die heel nauwkeurig willen weten hoe de verengelsing bij de Nederlandse overheid tot stand komt en hoe onverschillig die overheid staat tegenover de eigen taal, volgt hieronder het volledige antwoord:

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

“Besluit: Uw verzoek heeft betrekking op informatie die niet aanwezig is. Daarom wijs ik uw verzoek om informatie af. Ik licht dit besluit als volgt toe.

Motivering: Op grond van artikel 3, eerste lid, van de Wob kan iedereen een verzoek om informatie neergelegd in documenten richten tot een bestuursorgaan. Zie voor de relevante passages van de Wob bijlage A. De verplichting tot openbaarmaking van documenten geldt uiteraard niet indien er bij het bestuursorgaan geen stukken aanwezig zijn die de gevraagde informatie bevatten. Op basis van uw verzoek is intern bezien of de door u bedoelde documenten aanwezig zijn. Dat is niet het geval. Uit navraag bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (hierna: RIVM) blijkt dat het gebruik van de naamgeving OMT dateert van het eerste ontwerp en inrichting van de OMT/Bestuurlijk afstemmingsoverleg infectieziektebestrijding-structuur in 1996 en waarschijnlijk geleidelijk aan in ons land is geïntroduceerd vanwege de veel gebruikte internationale term. De e-mail van het RIVM, met nadere uitleg over de totstandkoming van de naamgeving van het OMT, stuur ik u als bijlage bij dit besluit toe. Naast de toelichting van het RIVM berusten onder mijn ministerie en het RIVM geen documenten die u verder inzicht kunnen geven in de keuze voor de Engelse benaming van het OMT. Dit betekent dat ik uw verzoek om informatie afwijs op grond van artikel 3 van de Wob.”

Uit het e-postbericht van het RIVM aangaande naamgeving “Outbreak Management Team”:

“Het gebruik van de term OMT dateert van het eerste ontwerp en inrichting van de OMT/BAO-structuur in 1996. Het scheiden van inhoudelijk-

professioneel overleg en advies aan de ene kant en bestuurlijke afweging en besluitvorming aan de andere kant is ontstaan na de laatste Polio-uitbraak in 1993. Deze uitbraak ging gepaard met chaotisch overleg en problematische besluitvorming, waardoor ernstige maatschappelijke onrust ontstond, lokaal zelfs paniek met bestorming van de GGD en politiecharges. In reactie hierop is een klein bureau (3 fte) in het leven geroepen, dat ondergebracht werd bij de Inspectie en tot (niet wettelijk belegde) taak had om een gecoördineerd inhoudelijk advies op te stellen bij infectieziekte calamiteiten. (Er bestonden overigens tot 2008 (Wet pg) geen bevoegdheden op nationaal niveau). Bij de oprichting in 1996 van dit bureau (de Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding LCI) werd ook de OMT/BAO-structuur geïntroduceerd (ontworpen door Jan Huurman, Jim van Steenberg en Jan van Wijngaarden). Omdat toentertijd onderzoek en structurele aanpak van volksgezondheidsvraagstukken bijna uitsluitend een Angelsaksische aangelegenheid was (UK en VS) is waarschijnlijk de internationaal toen gebruikelijke term Outbreak Management Team ook in ons land geïntroduceerd. Na de SARS-uitbraak in 2003 is deze advies/besluitvormingsprocedure wettelijk belegd met een instellingsbesluit. De term OMT dekt strikt genomen niet precies de lading: de taak is namelijk om in (zeer) korte tijd “gegeven de aard en impact van de crisis, het best mogelijke professioneel-inhoudelijke advies af te geven”. Het finale besluit over hoe de situatie gemanaged zal worden, wordt afgesproken in het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg, waarna de minister er nog een klap op geeft. Internationale gremia zoals de Europese Health Security Committee vermijden dan ook deze term voor hun adviesorganen (ECDC en de EFSA - de EU counterparts van het RIVM).”

Zoals u in het onderstreepte heeft gelezen, is de term Outbreak Management Team in de jaren 90 door een paar, van onze taal losgeslagen, ambtenaren “gepikt” van hun Amerikaanse en Engelse collega’s. Vervolgens heeft het ministerie van Volksgezondheid geen enkele moeite gedaan om er een fatsoenlijke Nederlandse naam voor te bedenken, maar de term in de Nederlandse regelgeving opgenomen.

Uit het bovenstaande blijkt dat het ontbreken van doelmatige taalwetgeving in Nederland de ambtenaren te veel de vrije hand geeft in het kiezen voor Engelse naamgeving en dat dit ontbreken daardoor een verloedurende uitwerking heeft op onze taal. Daarom herhalen wij onze oproep aan de wetgever om zo spoedig mogelijk goede taalwetten te maken.

Cultuur onder Vuur? Ja, maar niet onze taal

Zo'n anderhalf jaar geleden werden wij door een van onze taalverdedigers gewezen op het bestaan van de organisatie "Cultuur onder Vuur", die ten strijde trok tegen de verkwanseling van de Nederlandse cultuur in de breedste zin des woords. Een van onze kaderleden heeft daarna om inlichtingen gevraagd bij het hoofdkwartier van Cultuur onder Vuur, gevestigd in een fraai gebouw in het dorp Heilig Landstichting, nabij Nijmegen (Gelderland). Daarna werd het epostadres van ons kaderlid overstelpt met aankondigingen van acties tegen het verdwijnen van die cultuur, steeds vergezeld van een oproep om de betreffende actie mogelijk te maken door geldelijke ondersteuning. Bijna elke week was er sprake van een nieuwe actie, waarvan we daarna eigenlijk weinig meer vernamen. Het viel ons op dat er tegen van alles actie gevoerd werd, maar niet tegen de verloederding van onze Nederlandse taal of de vervanging daarvan.

Bijeenkomst

Daarom besloten we de grote bijeenkomst van Cultuur onder Vuur, die werd gehouden in het concertgebouw in Haarlem in oktober 2019, te bezoeken. Na de prijzige toegangskaartjes te hebben betaald, werden wij onthaald op een sfeervolle, goed georganiseerde voorstelling met inspirerende toespraken in een omlijsting van klassieke muziek. Allerlei onderwerpen kwamen aan de orde, echter niet de bedreigde positie van onze taal. Er werd zelfs een toespraak gehouden door een Duitse edelman...in het Engels. Nu was op een groot scherm wel voor vertaling naar het Nederlands gezorgd, maar als de toespraak toch vertaald werd, waarom sprak die edelman dan geen Duits, vroegen we ons af.

Grote belangstelling

In de pauze deelden we meegebrachte exemplaren van onze Nieuwsbrief uit en daarvoor bleek onder de bezoekers van de bijeenkomst grote belangstelling te bestaan. We kregen bemoedigende reacties en er meldden zich ook nieuwe begunstigers. Het was volkomen duidelijk dat er onder de

aanwezigen, die bezorgd waren over de onder vuur staande Nederlandse cultuur, velen waren die vonden dat daar ook de Nederlandse taal onder viel.

Sindsdien hebben we aan de leiding van Cultuur onder Vuur telkens onze Nieuwsbrieven gestuurd. Omdat er tot aan de maand augustus van dit jaar door Cultuur onder Vuur nog steeds geen enkele aandacht aan onze bedreigde taal was besteed, hebben we een brief geschreven, waarin we onze Stichting voorstelden. We verzochten daarin de leider van Cultuur onder Vuur, de heer Hugo Bos, voortaan het verdedigen van onze taal tegen het opdringen van het Engels in zijn actieprogramma op te nemen en samen met Taalverdediging de strijd tegen het euvel van de verengelsing aan te gaan.

Enkele weken daarna ontvingen we het onderstaande nogal teleurstellende antwoord:

“Wij delen uw zorg omtrent de verengelsing van de Nederlandse taal, met name in het onderwijs. Wij waarderen uw inzet om dit tegen te gaan dan ook bijzonder. Na nader overleg hebben wij besloten dat het voor onze stichting echter geen goed actie-onderwerp is, vooral omdat het voor onze achterban niet urgent genoeg is. Die zijn veel meer bezorgd om de islamisering van hun woonplaats en het verdampen van hun pensioen. We denken dan ook dat het weinig succes zal hebben. Mochten wij in de toekomst besluiten toch actie te gaan voeren op dit onderwerp, dan zullen wij u uiteraard benaderen voor samenwerking.”

Onze reactie

Taalverdediging heeft haar teleurstelling over de weigering het verdedigen van de Nederlandse taal ter hand te nemen aan Cultuur onder Vuur overgebracht en gevraagd hoe men er zo zeker van is dat de achterban er geen belangstelling voor zou hebben en tevens waarom de organisatie denkt dat er van een dergelijke actie geen resultaat zou zijn te verwachten. Dat kan men toch alleen ervaren als men het eerst heeft geprobeerd. Jammer...

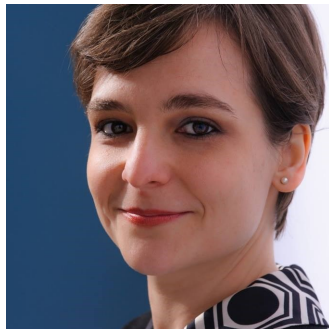
Taalsabotage in Elsene

Aan de pui van het stadhuis van de tweetalige Brusselse gemeente Elsene is een gedenkplaat aangebracht ter gelegenheid van de zestigste verjaardag van de onafhankelijkheid van de Kongo.

Op die plaat, waarop de tekst in het Frans en het Nederlands is gesteld, wemelt het van de taalfouten. Niet in de Franse tekst, nee, wat dacht u?, in het Nederlandse gedeelte. Nu is er onder de ambtenaren van deze zeer verfranse gemeente vast wel iemand die correct Nederlands kan schrijven en die geraadpleegd had kunnen worden. De gevolgtrekking moet dus zijn dat er opzet in het spel is geweest, met andere woorden: **Sabotage**, waarschijnlijk gepleegd om daarmee de minachting uit te drukken voor het Nederlands en de Nederlandstalige inwoners van Elsene. Het bijzondere was nog dat bij de onthulling de eerste minister van België en inwoonster van Elsene, Sophie Wilmès (MR) aanwezig was. Het schandaal voltrok zich dus onder haar ogen. Zij vertrok echter geen spier. Misschien waren de taalfouten haar niet opgevallen, of vond zij het wel een goede grap. Sophie Wilmès staat namelijk bekend als iemand met weinig sympathie voor de Nederlandstalige meerderheid van haar land. Barbara Pas (VB) heeft over deze schoffering van de Nederlandstaligen Kamervragen gesteld.

Sophie Wilmès

Barbara Pas

Grondwetswijziging taalbescherming

Op 9 juli heeft dezelfde Barbara Pas een voorstel ingediend om artikel 30 van de Belgische Grondwet te wijzigen. In het huidige artikel krijgt de overheid de bevoegdheid om dwingende regels uit te vaardigen ter bescherming van het gebruik van de nationale talen in België in het betreffende taalgebied (Nederlands, Frans en Duits). Die bescherming betreft nu alleen nog het gebruik van die taal bij handelingen van het wettelijk gezag, de rechtspraak, het onderwijs en door instellingen die overheidssubsidie genieten en/of door de overheid zijn erkend, alsmede de taal op de werkvloer en bij de opstelling van ambtelijke akten en bescheiden.

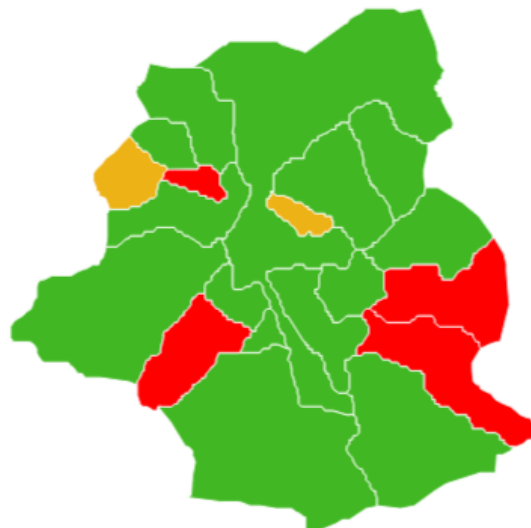
Barbara Pas wil de bevoegdheid tot het invoeren van regels ter bescherming van de taal van het gebied ook laten gelden in het handelsverkeer, de handelsreclame, binnen de ziekenhuizen en verzorgende instellingen en ook in gebedshuizen. Voor deze

uitbreiding heeft het Kamerlid "het Handvest voor de Franse Taal" van de Franstalige Canadese provincie Quebec als voorbeeld gesteld. Indien de Kamer van Volksvertegenwoordigers het voorstel aanneemt, kan het na de volgende verkiezingen komen tot de begeerde Grondwetswijziging.

Nieuwsbrief BRUZZ

In de Nieuwsbrief van de Brusselse radiozender BRUZZ (ons toegestuurd door onze taalverdediger Joris Witkam) lazen we dat het op taalgebied nog altijd niet in orde is in een aantal gemeentehuizen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Medewerkers van de omroep peilden de kennis van het Nederlands door een telefoonronde te houden met telkens een vraag over adressen van inwoners van de betreffende gemeenten.

In dertien van de negentien gemeenten kon de ambtenaar aan de andere kant van de telefoonlijn in min of meer begrijpelijk Nederlands antwoord geven (soms bijgestaan door een collega), maar in vier gemeenten (Koelkelberg, Oudergem, Sint-Pieters-Woluwe en Vorst) bleken geen inlichtingen in onze taal gegeven te kunnen worden. Twee gemeenten waren niet bereikbaar (Sint-Joost-ten-Node en Sint-Agatha-Berchem). Er is dus nog steeds veel werk aan de winkel voor de Vice-Gouverneur van het gewest, die belast is met het toezicht op de correcte uitvoering van de taalwetten.

Oproep door leden van de NV-A

De voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gekozen leden van het Vlaams Parlement, Annabel Tavernier en Karl Vanlouwe van de NV-A hebben de vice-gouverneur van dit gewest opgeroepen beter toezicht te houden op de naleving van de taalwetten in de negentien Brusselse gemeenten. Zij vinden dat die taalwetgeving op het ogenblik door menige bestuurder behandeld wordt als een "vodje papier".

(bron: Doorbraak)

Testaankoop: Engelse Wartaal

De Vlaamse consumentenorganisatie Testaankoop vraagt zich af wat er blijvend zal veranderen in de samenleving, na de Corona-crisis. Zij wil van haar aanhangers graag weten wat zij daarvan denken en daarvoor zijn de internetplatforms van Testaankoop beschikbaar gesteld om die gedachten te uiten. Dit onder de gezellige Vlaamse naam "APROVED BY TOMORROW".

Deze Engelse titel luidt naar het Nederlands vertaald: "Goedgekeurd door morgen". Wat is dat nu voor onzin, goedgekeurd door morgen? Kennelijk is men bij Testaankoop van mening dat het niet uitmaakt wat voor titel je gebruikt, als die maar Engels is.

Wanneer de discussie over Corona verstomd zal zijn, worden de internetplatforms van de consumentenorganisatie maar beter niet gesloten. Zij kunnen dan door de aanhangers van Testaankoop gebruikt worden om hun mening te geven over het gebruik van onnodig Engels, en speciaal van onnodige Engelse wartaal.

Naleving taalwetten te Brussel

Onderstaand stuk is ingestuurd door de heer Jan de Schuytener uit Dilbeek (Vlaams-Brabant).

"Sinds 1972 was onder andere in de Waals-Vlaamse betrekkingen de naleving van de taalwetten te Brussel één van de hoofdpunten van het toenmalige politieke leven. Anno 2020 is dat nog steeds een heet hangijzer dat men liever uit de weg gaat en in de marge wordt gedrukt in het belang van de Belgische eenheid. Ik word er niet gelukkig van. Laten we niet naïef zijn; bepaalde mensen en groepjes timmeren nog steeds machteloos aan de weg en durven geen vuist te maken naar de belgicistische gevestigde orde. Welke ernstige politici met nog een beetje Vlaams eergevoel (uiteraard geen probleem voor het Vlaams Belang) vormen nu eindelijk eens een onderlinge samenhang tegen dit Vlaams collectief falen, om deze saboterende Brusselse poppenkast te laten verdwijnen?"

Naschrift: Aan al onze Nederlandse vrienden die een warm hart voor Vlaanderen hebben: spreek steeds uw taal in Brussel, ook al geeft dit aanleiding tot wrijvingen. Houd vast aan het Nederlands!"

"Plaasmoorde", kijk niet weg!

Eens in de vijf dagen wordt er in Zuid-Afrika een (zuster)taalgenoot vermoord. Meestal gebeurt dat op beestachtige wijze. De Afrikaanstaligen zijn in Zuid-Afrika bijna vogelvrij. Wegens de bestuurlijke chaos die 15 jaar ANC-bestuur heeft opgeleverd, is de politie niet meer in staat om de orde en de veiligheid van de burgers te waarborgen en hebben misdadigers er de vrije hand om onschuldige burgers van het leven en hun bezit te beroven. Het gemakkelijkst is het overvallen van afgelegen boerderijen, maar ook in stedelijke omgevingen zijn de moordzuchtige bendes actief. Niet alleen volwassenen zijn het slachtoffer, nee, men vergrijpt zich ook aan weerloze kinderen.

Behalve naar het volkomen falende overheidsbeleid, gevoerd door het, nog altijd door de gevestigde orde in de westerse landen gesteunde ANC, kan ook gewezen worden naar anti-Afrikaanse extremisten, zoals Julius Malema, die met een hele reeks medeplichtigen zitting heeft in het Zuid-Afrikaanse parlement. Zij roepen de, mede door het wanbeleid van de ANC-regering, straatarm geworden Bantoes op, Afrikaanstalige landgenoten koelbloedig te vermoorden. Dat slaat aan en levert de rovers vaak ook nog eens een vette buit op. De leus van Malema en zijn partij, de Economische Vrijheidsstrijders, is: "Skiet die Boer". Die oproep wordt gemiddeld dus eens in de vijf dagen opgevolgd.

Heeft u de vertegenwoordigers van de politieke partijen in Den Haag en Brussel, die zo vreselijk bezorgd zijn over het toenemend racisme in de wereld en telkens oproepen discriminatie te bestrijden, al eens hun afschuw horen uitspreken over het uitmoorden van hun en onze taalgenoten in Zuid-Afrika? Nee, zij kijken weg. Taalverdediging roept daarom de Nederlandse en de Vlaamse regeringen op, luid en duidelijk te protesteren tegen de onaanvaardbare geweldsmisdrijven aan de Kaap. Vroeger, in de tijd van Apartheid, werd de ambassadeur van Zuid-Afrika om het minste geringste op het matje geroepen teneinde hem de mantel uit te vegen. Nu echter het leven van onze taalgenoten op het spel staat, zwijgt men in "Den Haag" en "Brussel" in alle talen!

Malema: "skiet die Boer"

Een pint is een pond

Hieronder volgt het derde deel van de beschouwing "Een pint is een pond, de hele wereld rond" door Han Maenen. De delen 1 en 2 verschenen in onze Nieuwsbrieven 2019-3 en 2020-1.

Ik toon aan dat Britse en Amerikaanse eenheden op een bizarre manier 'metrieke stelsels' zijn, maar voor mij is dat een reden te meer om ze hartgrondig te verafschuwen. Gebruikelijke stelsels nemen een tussenpositie in; zij hebben namelijk geen authentieke standaarden, maar de metrieke standaarden (zoals meter, kilogram, etc.) worden gebruikt om oude eenheden te definiëren en in stand te houden. Het begon in 1812 in Frankrijk, toen onder Napoleon de Parijse eenheden, gedefinieerd met behulp van de meter, het kilogram en de liter opnieuw van kracht werden voor het dagelijks leven - het "Système Usuel". Ook zuivere metrieke eenheden werden verminkt: zo werd de meter verdeeld in 3 voet en de voet in 12 duim, de hectoliter werd verdeeld in 1/2, 1/4, 1/8 etc. Dit was bijna fataal en voor Nederland zou uiteindelijk het Imperiale stelsel de enige uitweg zijn geweest.

In 1840 keerde Frankrijk terug tot het zuivere metrieke stelsel. Dat had het eind moeten zijn van Gebruikelijke stelsels. Nederland was een deel van Frankrijk in 1812, dus werd dat stelsel ook hier van kracht. De bevrijding eind 1813 maakte daar korte metten mee en Nederland is daarna het eerste metrieke land geworden, nl. vanaf 1 januari 1820. Een gok, maar het liep goed af. Vanaf 1840 begon de verspreiding van het decimale eenhedenstelsel. In 1893 kwamen echter "Gebruikelijke Eenheden" weer tot leven in de VS: onder de Verordening van Mendenhall werden meter en kilogram de officiële Amerikaanse standaarden, maar alleen om hun middeleeuwse meeteenheden mee vast te leggen. De yard werd een deel van de meter, het pond werd een deel van het kilogram, etc. Het corrupte metrieke stelsel 'made in the USA' was een feit. Daarmee hebben de Amerikanen de rest van wereld twee eeuwen lang om de oren geslagen. In Groot-Brittannië werden begin 19e eeuw de maten en gewichten gesaneerd en in 1824 werd het Imperiale Stelsel van kracht. Dat stelsel had zijn eigen standaarden: yard, pond, gallon. Er traden soms vervelende verschillen op tussen de duimen die in beide landen werden gebruikt; in de techniek leverde dat problemen op, o.a. ook tijdens de Tweede Wereldoorlog. In 1959 veranderde het Imperiale stelsel ook in een "Gebruikelijke" variant, als gevolg van een overeenkomst tussen Engelssprekende landen. Standaardisatie van de grondeenheden op metrieke basis volgde, de traditionele standaarden vervielen hierbij. De duim (inch) werd een valse metrieke eenheid: de definitie daarvan is namelijk: 1 inch = 25,4 mm. Bijna alle landen die het Imperiale stelsel gebruikten zijn sindsdien overgegaan op het metrieke stelsel.

Hoondert staalbouw

De bouwonderneming Hoondert Staalbouw, gevestigd aan de Handelsweg 3, (4421 SH) te Kapelle (Zeeland), heeft op 6 juni een advertentie geplaatst in de Provinciale Zeeuwsche Courant. In deze advertentie is door onze voorzitter, Simon Smits, onnodig Engels opgemerkt. Hij wees de onderneming daarover in onderstaande brief terecht:

"In de PZC van afgelopen zaterdag stond een advertentie van uw bedrijf. Als voorstander van het gebruik van de Nederlandse taal viel het mij op, dat er twee woorden in stonden, waarvoor gemakkelijk goede Nederlandse woorden zijn te gebruiken: namelijk 'hoofd financiële bedrijfsadministratie', voor 'controller' en 'voltijds' voor 'fulltime'."

Albert Heijn: "Head of Reputation"

In België groeit het aantal vestigingen van Albert Heijn onstuimig. Zo onstuimig zelfs dat er een functionaris met een bijzonder vreemde naam is aangesteld: "Head of Reputation". Deze functie wordt vervuld door ene An Maes. De aard van het werk is onduidelijk. De vertaling van Google is: "Hoofd van de reputatie" en zegt dus eigenlijk ook niets. Eén ding is duidelijk: An Maes heeft een hoofd en een zekere reputatie. Of die reputatie gunstig is of ongunstig, is ons niet bekend, maar de keuze van een Engelse benaming belooft niet veel goeds voor het taalbeleid van AH in België. Het wordt dus voor taalbewuste klanten oppassen! Taalverdediging raadt aan om eerst goed te kijken naar de taal van de opschriften in de schappen alvorens tot een aankoop over te gaan, of kies voor de zekerheid maar en andere supermarkt voor uw boodschappen.

Wat dacht u bijvoorbeeld van Colruyt?

Blank is blank en geen wit

Het zijn roerige tijden op het gebied van de naamgeving vandaag de dag. Namen die al heel lang zijn ingeburgerd, mogen van allerlei invloedrijke personen ineens niet meer worden gebruikt. Neem nu eens het woord "blank". Sommige lieden, die zichzelf heel "politiek correct" vinden, zijn van mening dat de aanduidingen "blanken", "blanke mensen" en "blanke huid" discriminerend zouden zijn. Men zou moeten spreken over "witten", "witte mensen" en "witte huid". Waarom is volstrekt onduidelijk en het is bovendien verwarrend. Iemand die erg wit ziet is ogenschijnlijk niet zo gezond of is zich n ar geschrokken. Daar komt nog bij dat een "wit" mens met aanleg om snel te kleuren, na een zomermaand lang elke dag op het strand te hebben gelegen, er donkerder uit kan zien dan iemand die van oorsprong uit de tropen komt en tien jaar op Spitsbergen heeft gewoond.

Sommigen beweren dat het begrip "witte mensen", zoals zo veel nieuwe benamingen, is komen overwaaien uit de Verenigde Staten. Degenen die die wind zouden hebben veroorzaakt zijn dan wel heel erg de windrichting kwijt geraakt, want in de taal van de VS heeft nooit een vervanging van de aanduiding "blank people" door "white people" plaatsgevonden. Reden: het woord "blank" als naam voor een menselijke huidskleur bestaat in die taal helemaal niet. Mensen van Europese afkomst worden in Amerika in het Engels al sinds mensenheugenis "white people" of "whites" genoemd. Dat is al even onjuist als "witte mensen" bij ons, maar dat moeten de Amerikanen zelf weten.

Je kunt je daarom afvragen: "Waar zijn die politiek-correct doorgeslagen taalgenoten in vredesnaam mee bezig en hebben zij niet iets nuttigers te doen?"

Blank-Rusland

Een onlangs opgedoken nieuw voorbeeld van het bovengeschetste waandenken is het in de ban doen van de naam van het in 1991 onafhankelijk geworden land dat ten oosten van Polen en ten westen van Rusland ligt. De Nederlandse naam van dat land is "Wit-Rusland", min of meer de letterlijke vertaling van hoe het in de eigen taal genoemd wordt. Het heet daar "Belarus". Nu vinden de betweterige nieuwlichters dat "Wit-Rusland" discriminerend zou zijn voor de Wit-Russen. Men wil dat we allemaal gaan spreken over "Belarus". Volgens de krant Het Parool zou het gebruik van "Wit-Rusland" net zo beledigend zijn voor de inwoners van dat land als wanneer "Nederland" "Neder-Duitsland" genoemd zou worden. Nu heette tussen 1579 en 1816 de grootste protestantse kerk in, achtereenvolgens, de Verenigde Provinciën, de Bataafse republiek, het Koninkrijk Holland en het Koninkrijk der Nederlanden, de "Neder-Duitse Gereformeerde Kerk". We hebben nooit ergens gelezen dat de kerkgangers zich daarom gediscrimineerd zouden hebben ge-

voeld. Dus de vergelijking van Het Parool is apekool.

Belarus, de naam die we dus zouden moeten gebruiken (vertaling: Witrus) is eigenlijk een gekke naam voor een land. Logischer zou zijn: Belarussi  of Belarusland. Een inwoner zou dan een Belarus of een Belarussin zijn (meervoud Belarussen en Belarussinnen). Volstrekt onduidelijk is waarom de vertaling van de naam naar het Nederlands dan beledigend zou zijn voor de betreffende mensen. Rare snuiters, die taalvormers! Taalverdediging heeft een oplossing voor het geschil bedacht: "Blank" werd "Wit", maar omdat de Wit-Russen Wit-Rusland te wit zouden vinden, stellen we voor dat land voortaan maar "Blank-Rusland" te noemen.

Belarus in de Volkskrant

Onze taalverdediger Hans Huijboom uit Amsterdam, die in zijn Volkskrant ook ineens werd overvallen door "Belarus", zond de redactie van die krant de volgende opmerkingen:

1) De Wit-Russen noemen hun land 'Belarus'. Maar Rusland dan? De Russen noemen hun land ook anders, namelijk 'Rossija'. De Zweden hun land 'Sverige' en wij Nederlanders ons land 'Nederland'. Dan gaan wij toch niet aan het buitenland vragen om ons land in hun taal 'Nederland' te noemen?

2) Wit-Rusland was onderdeel van de Sovjet-Unie. Maar dan heeft de Volkskrant het toch sinds 1991 fout gedaan? Waarom nu ineens de naamsverandering? Ook al v or 1917 heette het gebied 'Wit-Rusland' (Zie ook Marc Jansen in "Grensland").

3) In 1991 werd het land zelfstandig, maar qua naam betekende dat alleen dat de woorden 'Socialistische Sovjetrepubliek' wegvielen. Het is niet te vergelijken met bijvoorbeeld de verandering in Iran in 1979. Daar werd toen als gevolg van een politieke omwenteling de naam veranderd van 'Koninkrijk Perzië' in 'Republiek Iran'.

4) De Nederlandse regering gebruikt de term 'Belarus'. Ja, maar er zijn toch wel meer dingen die de regering doet of zegt? Sinds wanneer is de Volkskrant zo volgzaam?

5) De cruciale vraag is: als de Wit-Russen de benaming 'Wit-Rusland' beledigend vinden, waarom hebben we dat dan in al die jaren nooit vernomen? Er is al jarenlang een oppositiebeweging en president Loekasjenko is fel nationalist. Vanuit beide hoeken zou dat dan toch tot ons gekomen moeten zijn?

Taalunie bestaat 40 jaar

Onderstaande is een samenvatting van een artikel in Knack van de hand van Yves T'Sjoen, hoogleraar moderne Nederlandse literatuur aan de Universiteit van Gent. Uit het artikel valt niet op te maken welke kant de auteur met de Taalunie op wil. Taalverdediging is ook van mening dat de Taalunie aangepast dient te worden. Wij willen dat deze instelling meer bevoegdheden krijgt om de standaardtaal in Nederland en Vlaanderen op te leggen. De Taalunie dient onderdeel te worden van de strijd tegen de verengelsing. Ook dient zij een rol te spelen bij het beschikbaar stellen van voldoende Nederlandstalig onderwijs voor in het buitenland wonende kinderen van Nederlanders en Vlamingen.

taal:
unie

De samenvatting:

De Taalunie is als verdragsorganisatie uniek in haar soort. De supranationale samenwerking tussen Nederland, Vlaanderen en Suriname biedt de mogelijkheid om op het gebied van taal landoverschrijdend beleid te voeren. Ze behartigt al sinds veertig jaar de belangen van het Nederlands, zowel in het moedertaalgebied als in het buitenland. Na veertig jaar is het tijd voor een balans. Er zijn vele uitdagingen voor de Taalunie. Het is dringend nodig dat een duidelijke focus wordt vooropgesteld om de beleidvoering en de slagkracht van de organisatie te versterken. Zo niet, wordt het instituut politiek gesproken de wind uit de zeilen genomen en zal het overbodig worden gemaakt.

Het talenonderwijs is dringend aan een herziening toe. Wat het Nederlands betreft is de situatie aan Nederlandse universiteiten intussen rampzalig, in Vlaanderen stilaan alarmerend. Zowel in basis- als middelbaar onderwijs moet meer aandacht worden besteed aan het Nederlands in een meertalige omgeving. Mijn oproep is meer geloofwaardigheid en een gunstiger imago voor de Taalunie. De buitenwereld kan hier niet voor zorgen, hier is de Taalunie zelf aan zet. Zo niet, maakt ze zichzelf overbodig. En anders trekken de hoogste politieke instanties er wel de stekker uit. Politieke overheden bepalen het reilen en zeilen van de Taalunie. De beleidsruimte is relatief beperkt, in zoverre de Nederlandse en de Vlaamse regering beleid überhaupt mogelijk maken. Zij zetten de bakens uit en trekken krijtlijnen. Het Taalunieverdrag van september 1980 moet veertig jaar later herzien worden. De wereld ziet er vandaag anders uit, de positie van het Nederlands is gewijzigd. Heeft de huidige generatie politici de wil, de moed en vooral de overtuiging om de Taalunie in stand te houden?

Talige diversiteit in het onderwijs?

Hoe gaan we in het onderwijs om met het Standaardnederlands en taalvariatie en meertaligheid. Dat is een belangrijke en actuele kwestie, die vraagt om verstandig beleid. Om die vraag te beantwoorden heeft het Algemeen Secretariaat van de Nederlandse Taalunie een commissie van experts om advies gevraagd. Dat advies is uitgebracht in maart 2020: 'Advies over de omgang met taalvariatie, meertaligheid en het Standaardnederlands in Nederland en Vlaanderen'.

De commissie sluit in haar advies aan bij twee recente publicaties "Iedereen taalcompetent" van de Taalunie (2017) en 'Visie op taalvariatie en taalbeleid' (2019) van de Adviescommissie Taalvariatie van de Taalunie. Hieronder volgen de adviezen:

- Besteed in het onderwijs op een positieve manier aandacht aan talige diversiteit;
- Respecteer alle andere variëteiten en talen naast het Standaardnederlands;
- Geef de ruimte aan andere variëteiten van en naast het Nederlands in de klas;
- Combineer beleid voor taalvariatie in en om het Nederlands met beleid voor meertaligheid.

Het Algemeen Secretariaat waardeert de balans die de commissie in de tekst heeft weten te vinden. Enerzijds wordt het belang van het Standaardnederlands voor de ontwikkeling en de toekomst van alle leerlingen in het Nederlandse taalgebied benadrukt, waarbij het onderwijs een essentiële rol speelt. Anderzijds wordt geadviseerd om de variëteiten en talen die leerlingen mee naar school brengen met respect te benaderen. Het Algemeen Secretariaat sluit zich aan bij deze positieve boodschap: het is een en -en-verhaal, waarin de aandacht voor en de erkenning van verscheidenheid samengaat met de inzet op het Standaardnederlands als gezamenlijke taal op school en erbuiten.

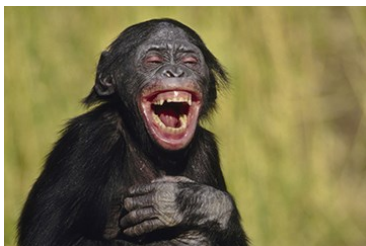
De Taalunie gaat dus akkoord met de aanbevelingen van de commissie. Taalverdediging vindt dat de Taalunie zich verre moet houden van zaken als taalvariateit. Dit is een codewoord voor een vergaande vorm van taalrelativisme: alle taalvariateiten zouden gelijkwaardig zijn, ook in het onderwijs. Als leerlingen in een klas een vreemde taal als achtergrond hebben, zou het onderwijs daar rekening mee moeten houden. Los van de kostenvraag is niet duidelijk hoe dit aangepakt moet worden. Bovendien vinden wij het niet gewenst. Alle inspanning dient in de klas gericht te zijn op het verhogen van de beheersing van de standaardtaal. Dat is hard nodig, gezien het veel te lage niveau, waarmee de leerlingen de school verlaten. De reactie geeft aan dat de Taalunie niet in staat is om de Nederlandse taal te beschermen. De Nederlandse Taalunie is een bange instelling!

Ajax wordt uitgelachen

In Augustus, nog in Corona-tijd, kwam het bestuur van de Amsterdamse voetbalvereniging Ajax met de mededeling naar buiten dat voortaan gebruik zal worden gemaakt van de Engelse taal op de videokanalen, bestemd voor ondersteuners en andere belangstellenden. Als reden werd aangegeven dat een deel van die belangstellenden in het buitenland woont en de Nederlandse taal niet machtig zou zijn. De Nederlandse kijkers van die kanalen moesten zich maar aanpassen, vonden de voetbalbobo's. De verengelsing is ook tot binnen de muren van deze voetbalclub doorgedrongen. De oefenmeesters van de verschillende elftallen worden steeds meer geconfronteerd met spelers uit het buitenland en omdat die kennelijk te lui zijn om Nederlands te leren en daar ook niet toe aangespoord schijnen te worden, is de omgangstaal er nu Engels. Reden voor Taalverdediging om een brief te sturen naar de verschillende ondersteunersverenigingen van de eens zo trotse, nu aan lager taalwal geraakte, Amsterdamse voetbalclub:

“Beste vrienden van Ajax, Jullie worden uitgelachen!”

Het bestuur, de spelers en de supporters van de eens zo roemruchte Nederlandse voetbalclub Ajax, de club van Nederlandse helden als Johan Cruyff, Neeskens, Swart, Van Basten, Bergkamp, Rijkaard en vele anderen, staan volledig in hun hemd.

Op een zekere plaats in Rotterdam-Zuid wordt zelfs al gefluisterd dat jullie watjes zijn. In veel andere voetbaltempels gaat het gerucht dat Ajax zich zo

schaamt voor de prestaties uit het recente verleden dat de club de KNVB, met de staart tussen de benen, zou willen verlaten, om zich achter aan te sluiten in de laagste divisie van het Engelse betaalde voetbal. De directie van Ajax zou zich zelfs niet eens meer in de eigen taal durven uit te drukken, uit angst om aan de overkant van de Noordzee geweigerd te worden. Zo bang zou dit gezelschap zijn! Er rest nog slechts de smadelijkste afgang aller tijden: Jullie worden Engelse voetbalfans!

Taalverdediging hoopt dat die geruchten niet op waarheid berusten en vraagt jullie daarom alle schijn weg te nemen en in actie te komen tegen de onverantwoordelijke plannen van de Ajax-directie om onze edele Nederlandse taal te verruilen voor het platvloerse Engels. Dreig deze barbaren met het verlaten van de club, of jaag ze het stadion uit. Jullie zijn Nederlands en jullie spreken Nederlands! Laat jullie niet uitlachen!

Behoud het Nederlandstalige Ajax en word daarmee weer Nederlands kampioen!!

Naschrift: Pas op, want deze boodschap wordt ook doorgestuurd naar Louis van Gaal!”

NAC weer Nederlandstalig

De nieuwe oefenmeester van de Voetbalclub NAC uit Breda, Maurice Steijn, maakte meteen na zijn aantreden korte metten met het Engels binnen de muren van het stadion. Zijn voorgangers hadden de boel volledig laten verloederen, ten gevolge waarvan de verengelsing vrij spel kreeg.

De kordate oefenmeester zette het beleid volledig om en nu is het Nederlands weer geheel aanwezig. Anderstalige buitenlandse spelers worden onmiddellijk na hun aankomst naar Nederlandse les gestuurd en alle opschriften en mededelingen zijn weer Nederlandstalig.

Zo mogen we het graag horen. Taalverdediging heeft Maurice Steijn gelijk op de verzendlijst voor de Nieuwsbrief geplaatst. Zo'n taal-kanjer hebben we graag in onze lezerskring. Wij wensen hem veel doelpunten toe! Vooral tegen Ajax uit Amsterdam, waar de verengelsing onaanvaardbare vormen heeft aangenomen. Die club krijgt van ons een strafschoep!

(bron: voetbalscheidsrechter Hans Janssen uit Eindhoven)

Amerikaanse invasie aan de Moerdijk

Pauline Joosten

Het lid van de gemeenteraad van Moerdijk (Noord-Brabant), mevrouw Joosten-Wesselius (Moerdijk Lokaal), is bang dat buitenlandse toeristen die haar mooie gemeente bezoeken, de Nederlandstalige uitleg, die bij de toeristische aantrekkelijkheden is aangebracht, niet begrijpen. Daarom wil zij dat de informatie ook in het Engels zal

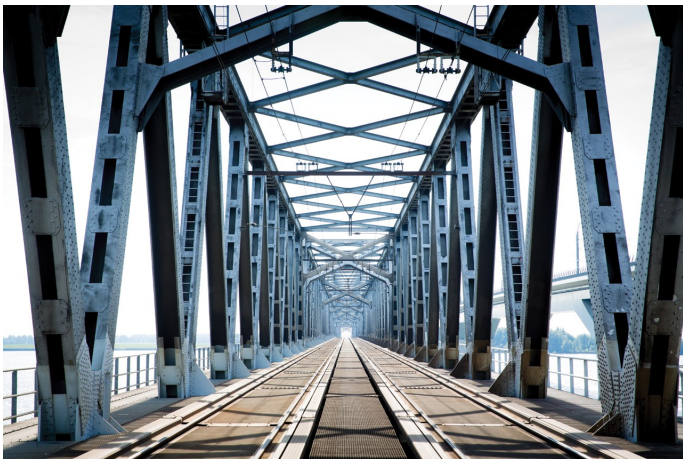
worden aangeboden. Wij schreven haar:

“Van Omroep Brabant hebben wij vernomen dat u voorgesteld heeft om bij toeristische bezienswaardigheden in uw gemeente de informatie ook in het Engels aan te brengen.

Stichting Taalverdediging zou graag van u willen weten of nagegaan is of de toeristen die Moerdijk bezoeken in meerderheid Engelstalig zijn. Het lijkt onze Stichting namelijk niet onwaarschijnlijk dat de meeste buitenlandse toeristen die uw gemeente komen bezoeken, behalve uit Vlaanderen, uit het Duitse of het Franse taalgebied komen. In dat geval zou de informatie beter in het Nederlands, Duits en Frans gegeven kunnen worden. Of is u van mening dat anderstalige bezoekers Engels zouden moeten leren om ingelicht te kunnen worden over de bezienswaardigheden van Moerdijk?”

Het antwoord van mevrouw Joosten is binnen:

“Aangezien er in de gemeente Moerdijk veel cruiseschepen aanmeren met Amerikaanse toeristen, ben ik van mening dat de informatievoorziening (tenminste) ook in het Engels moet. We hebben veel geld gestoken in een aanlegsteiger en faciliteren cruisebedrijven.”

Moerdijkbrug

Commentaar: Het wemelt tegenwoordig aan de Moerdijk dus van de Amerikaanse toeristen. Hoe die daar zo terechtkomen? Joost mag het weten. Nee,

Mevrouw Joosten schijnt het te weten: Ze komen aangereisd in grote “cruiseschepen”. Nu reizen enkele van onze taalverdedigers geregeld met de trein over de Moerdijkbrug, maar zij hebben daar nog nooit een groot cruiseschip (vol met Amerikanen) gezien. Die schepen vind je meestal in de Amsterdamse of Rotterdamse havens. Misschien doelt het gemeenteraadslid op de rivierboten waarmee je een reisje langs de Rijn kan maken. Zouden daar dan alleen Amerikanen op varen? Nee, wij zijn bij Taalverdediging wel betere smoezen voor de invoering van Engelse opschriften tegengekomen.

Groothedswaanzin

Op het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken lijden sommige ambtenaren aan groothedswaanzin. Zij hebben op dit ministerie een afdeling in het leven geroepen om inlichtingen te verschaffen over de gevolgen van het uitbreken van het Coronavirus voor het reizen naar het buitenland. Deze afdeling kreeg de naam “Contact Center”. (Dat is het Amerikaanse woord voor “Contactcentrum”). Kennelijk zijn deze ambtenaren de benauwde Haagse kantoren ontgroeid en bevinden zich in hun fantasie, in de regeringspaleizen van de Amerikaanse hoofdstad Washington. Of misschien ondergingen zij zo veel invloed op hun doen en laten van de collega's aan de overzijde van de Grote Plas, dat zij het taalgebruik van die collega's ook meteen maar hebben overgenomen. Opvallend is dan wel weer dat even verderop op de webstek van hun ministerie de woorden ineens aan elkaar geschreven worden als “Contactcenter”. Misschien waren deze ambtenaren, nadat zij ontwaakt waren uit hun fantasierijke droom, wel een beetje geschrokken en dachten zij dat er door de woorden “Contact” en “Center” aan elkaar te schrijven, toch wel van een Nederlands (leen)woord sprake was. Taalverdediging is daar niet in getrapt en heeft aan het ministerie gevraagd wat dit vreemde taalgedoe te betekenen heeft.

Engelstalige mondkappen

Tijdens het uitbreken van de Corona-epidemie in Nederland waren er geen mondkappen beschikbaar. De reden was dat alle opgeslagen exemplaren door de Nederlandse regering waren uitverkocht aan China.

Na lange tijd heeft de regering toch nog enkele partijen van deze beschermingsmiddelen op de kop kunnen tikken. Ze zijn waarschijnlijk in een Engelstalig land opgekocht, want een Nederlandstalige gebruiksaanwijzing ontbrak volledig.

De verspreider van de mondkappen, Zorg op Zak vond het kennelijk niet nodig die Nederlandse gebruiksaanwijzing bij te sluiten.

Voorzitter Smits van Taalverdediging heeft zich daarover bij de verspreider beklaagd:

“Vandaag kreeg ik een pakje met mondkapjes, bijvoorbeeld te gebruiken voor het openbaar vervoer. Het is een doosje met alleen maar Engelstalige tekst. Ik vind dat niet fijn; zeker voor zo'n gezondheidsartikel zou er een duidelijk Nederlandstalige tekst op moeten staan. Maar helaas!”

Summervibes in Breda

Als u deze titel leest, vraagt u zich misschien af: Wat is dat nu weer? Dat vroegen wij ons ook af toen wij een bericht lazen onder deze naam. Dat bericht ging over activiteiten die de gemeente Breda, samen met het plaatselijke bedrijfsleven, ontplooid heeft om de Bredase jeugd tijdens de zomermaanden van de straat te houden. Deze gemeente heeft kennelijk ambtenaren in dienst die in de veronderstelling verkeren dat ze met zo'n mal woord de jeugd een genoeg doen.

Taalverdediging schreef aan het Gemeentebestuur van Breda:

“De stad Breda is zich te buiten gegaan aan het gebruik van onnodig Engels. Een reeks activiteiten voor de jeugd worden in uw brochures “Summervibes” genoemd. Veel bedenkers van overbodig En-

gels, zoals uw ambtenaren, denken dat de jeugd alles graag in het Engels wil hebben. Dat is echter helemaal niet zo. Nederlandse kinderen worden in het Nederlands opgevoed, maar krijgen door de verengelste reclame, de overvloedig aangeboden Engelstalige muziek, het lesgeven IN het Engels op school en dergelijke, de Engelse taal opgedrongen en denken dan dat het gebruik van Engelse benamingen normaal is. Een op de eigen taal gericht overheidsbeleid zou goede invloed kunnen hebben op het taalgevoel van de jeugd, maar helaas doet uw gemeente vrolijk mee met de verengelsing. Al dat Engels is bovendien slecht voor de inburgering van de uitheemse jongeren en verkleint de achting voor de overheid onder de leden van deze bevolkingsgroep, met alle gevolgen van dien!” U zou een voorbeeld kunnen nemen aan de nieuwe oefenmeester van de voetbalclub NAC uit uw stad, Maurice Steijn, die het Engels van het voetbalveld heeft gestuurd.

Jan Roukens †

Op 8 augustus bereikte ons het bericht dat Jan Roukens was overleden. Jan Roukens werd geboren in Nederlands-Indië. Hij studeerde Natuurkunde in Delft. Gedurende 20 jaar stond zijn loopbaan in het teken van de informatica, meer bepaald de medische informatica. In 1981 verhuisde hij met zijn gezin naar Brussel om voor de Europese Commissie mee te werken aan het eerste Kaderprogramma voor Onderzoek en Ontwikkeling op het gebied van de Informatietechnologie. Begin jaren '90 ontwikkelde hij het EU-initiatief voor een meertalige informatiemaatschappij. De nadruk lag op het ontwikkelen van een model voor het behoud en het duurzaam samengaan van de vele talen in de Europese Unie. Na zijn pensionering ging hij op deze weg voort, met de nadruk op de bevordering van het Nederlands. In 2006 werd hij bestuurslid van Stichting Nederlands. Vanaf 2009 tot zijn overlijden was hij voorzitter. Stichting Nederlands, waarin hij de spilfiguur was, heeft jarenlang een schrijffactie gehad, met als jaarlijks hoogtepunt de uitreiking van de Lof- en Sofprijs. De afgelopen jaren was Jan Roukens de drijvende kracht achter de jaarlijkse uitreiking van de Lof-prijs van Stichting Nederlands. Dit jaar zou de uitreiking plaatsvinden in Brugge, de stad van de grote wetenschapper en ijveraar voor het Nederlands, Simon Stevin, wiens persoon tevens dienst doet als beeldmerk van onze nieuwsbrief. In zijn bestuurstijd, in 2015, is ‘Op-en-Top Nederlands’, een woordenlijst voor onnodig Engels, door Stichting Nederlands uitgegeven. Een zeer belangrijke uitgave.

Hij ruste in vrede

Brief aan de Volkskrant

In de Volkskrant wordt met Engelse woorden gestrooid of het niets kost! Daarover schreef onze Amsterdamse taalverdediger Hans Huijboom onderstaande brief naar de taaltredactie van deze krant:

“Taal verandert niet altijd vanzelf, maar wordt ook veranderd door mensen of instanties met toegang tot de media”. Met deze constatering van Frens Bakker, gisteren in uw rubriekje 'Nederlands of Engels?' was ik het helemaal eens.

De berichtgeving rondom corona laat zien hoe dat dan gaat. In de kranten en op radio en TV, voorafgaande aan de toespraak van de minister-president en de koning, kwam het woord 'lockdown' niet voor. Rutte gebruikte de term 'op slot gaan'. De dagen en weken erna stortten journalisten zich als wilde dieren op het woord 'lockdown'. In Engelstalige bronnen was er inderdaad, ook al bij het stilleggen van het openbare leven in Brussel als gevolg van de terreurdreiging eind 2015, sprake van 'lockdown'. In andere bronnen niet. In Duitstalige gebieden is het 'Ausgangssperre' of 'Ausgangsverbot', in het Frans 'confinement' en in het Spaans 'confinamiento'. Maar men

raadpleegt hier in Nederland hoofdzakelijk Engelstalige bronnen. Let ook op dat Duitse woord 'Ausgangsverbot'. In Nederland kenden we dat ook: 'uitgaansverbod'. Het was ooit jaren achtereen het woord in de berichtgeving met betrekking tot dictatoriaal geregeerde landen. Als men daar protesten de kop in wilde drukken, werd er een uitgaansverbod afgekondigd. Niemand mocht meer de straat op, winkels moesten dicht enzovoort. De vraag is dus: waarom hebben wij hier dat woord ingeleverd, en gebruikt men in Duitsland nog steeds 'Ausgangsverbot'?

U kunt er alle jaargangen van de Volkskrant op naslaan, maar nooit was er vóór 2015 sprake van een 'lockdown'. Dat woord is er dus door de journalisten in gebracht. Nu hoorde ik de schoenmaker in de Kinkerstraat in Amsterdam, toen ik daar mijn gerepareerde schoenen ging ophalen, spreken van een 'lockdown'. Als de man dat woord niet op de radio had gehoord, maar van het begin af aan

alleen 'uitgaansverbod' of 'op slot gaan', dan was hij niet van 'lockdown' gaan spreken. Zo gaat het dus. De taal verandert, ja, maar niet zoals het weer, maar door een bewuste of onbewuste keuze van de journalistiek. De volgende stap is dan waarschijnlijk dat als lezers c.q. kijkers c.q. luisteraars bezwaar maken tegen het woord 'lockdown', dat de Charles Groenhuijsens en Mariëlle Tweebeekes van de Nederlandse tv zeggen: “wat krijgen we nou, dat is ingeburgerd, hoor!” Maar het is in werkelijkheid: “dat hebben wij ingeburgerd”.

Met betrekking tot de uitdrukking 'social distancing' hetzelfde. Jaap van Dissel (Corona-woordvoerder van het RIVM) voegde, toen hij er de eerste keer mee kwam, eraan toe: 'zoals we dat noemen'. Hoezo: 'we'? Niet ik, niet mijn echtgenote, niet mijn buurman, niet mijn broer. Hij bedoelt: zoals we dat in Engelstalige bronnen aantreffen. Hij had het achterwege kunnen laten en alleen Nederlandse woorden gebruiken als 'sociale onthouding', 'distantie' had zelfs ook gekund, of anders 'afstand houden'. Ook bij dit woord zag je de dagen erna en tot nu toe, dat journalisten en columnisten zich als verlekkerde kinderen bij het zien van het snoep in de hand van Piet, op dit woord stortten.”

STICHTING TAALVERDEDIGING

Postbus 7837, 1008 AA Amsterdam

E-post: info@taalverdediging.nl

Webstek: <http://www.taalverdediging.nl>

Voorzitter: S.P. Smits, secretaris: T. Hoevers,

penningmeester: D.S.P. Mantione,

2e penningmeester: M.C. Heitmeier,

lid: M.R. Bas,

Bankrekening:

NL86INGB0007412861

Het begunstigersbedrag met abonnement

Nieuwsbrief is vanaf €15,- per jaar

Giften zijn dikwijls voor Nederlandse ingezetenen aftrekbaar bij de belasting.

De Stichting is erkend als

Algemeen Nut Beogende Instelling

Stichting Taalverdediging is statutair politiek,

godsdienstig en maatschappelijk neutraal

en ontvangt geen overheidssubsidie

ISSN: 2211-5013